

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

Sisäasiainministeriö
Poliisiosasto
PL 26
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö SM048:00/2003

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI RAHANPESUN JA
TERRORISMIN RAHOITUKSEN ESTÄMISESTÄ JA SELVITTÄMISESTÄ SEKÄ LAIKSI
VEROTUSTIETOJEN JULKISUUDESTA JA SALASSAPIDOSTA ANNETUN LAIN 18 §:N
MUUTTAMISESTA**

Sisäasiainministeriön poliisiosasto on pyytänyt Rahoitustarkastuksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä ja selvittämisestä sekä laiksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta. Uudella lailla on tarkoitus korvata voimassa oleva laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä (68/1998) sekä saattaa voimaan EU:n kolmas rahanpesudirektiivi.

Lausuntonaan Rahoitustarkastus (Rata) esittää seuraavan.

Yleisenä kommenttina Rata toteaa, että lain perusteluihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota, koska rahanpesulain kokonaisuudistukseen sisältyy merkittäviä uusia velvoitteita ilmoitusvelvollisille. Jotta ilmoitusvelvolliset pystyisivät noudattamaan uusia velvoitteita ja jotta lain soveltaminen olisi johdonmukaista ja yhtenäistä, lain perusteluissa pitäisi avata säännösten sisältöä tarkemmin.

Rata ehdottaa ilmoitusvelvollisten kuulemistilaisuuksien järjestämistä, jotta eri lausunnonantajatahot voisivat vielä halutessaan täsmentää lausuntojensa sisältöä ja samalla esittää lakia laatineelle työryhmälle kommentteja ja soveltamiseen liittyviä kysymyksiä.

Ratan mielestä lakiluonnokseen sisältyy vielä sellaisia keskeisiä kohtia, joiden selvittämistä ja valmistelua tulisi jatkaa. Näitä ovat seuraavat:

1. Normihierarkia:

- Mistä kolmanteen rahanpesudirektiiviin perustuvista ilmoitusvelvollisten uusista velvollisuuksista tulee säätää lailla ja mistä voidaan puolestaan säätää asetuksella tai hallinnollisilla määräyksillä?

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

- Miten laaja Ratan norminanto-oikeus on rahoitusmarkkinalakien¹ nojalla asiakkaan tunnistamisesta ja tuntemisesta? Rajoittaako lakiluonnoksen 18 § Ratan oikeutta antaa määräyksiä valvottavilleen?
2. Keskeisten käsitteiden määrittäminen.
 - Käsitteet asiakkaan tunnistaminen, henkilöllisyyden todentaminen ja asiakkaan tunteminen sekä jatkuvan seurannan järjestäminen tulee perustella ehdotettua selkeämmin, esimerkiksi täsmentämällä, mitkä velvollisuudet säilyvät ennallaan ja mitkä velvollisuudet ovat uusia.
 - Käsitteet riskiperusteinen arviointi, tehostettu tunnistaminen ja tehostettu tunteminen tulee kuvata ehdotettua tarkemmin.
 3. Asiakkaan tunnistamiseen, henkilöllisyyden todentamiseen ja asiakkaan tuntemiseen sekä jatkuvaan seurantaan liittyvien henkilötietojen rekisteröinti, käsittely ja säilyttäminen.
 - Rata pitää erityisen tärkeänä sitä, että lain valmisteluvaiheessa selvitetään tietosuojavaltuutetun, ilmoitusvelvollisten ja viranomaisten kanssa, millaisia velvollisuuksia ja oikeuksia voimassa oleva henkilötietolaki (523/1999) ja uusi rahanpesulaki asettavat ilmoitusvelvollisten toiminnalle.

1. Esitysluonnoksen perustelut

Ilmoitusvelvollisten intressissä on, että perusteluissa kerrotaan selkeästi, mihin säännöksillä pyritään ja mitä ilmoitusvelvollisilta säännösten perusteella edellytetään. Hallituksen esitysluonnoksen yleisperustelut ovat Ratan käsityksen mukaan joiltakin osin puutteelliset. Koska kyseessä on kokonaan uusi laki, lain soveltajan kannalta olisi hyvä, että yksityiskohtaisista perusteluista pystyisi lukemaan suoraan ilman viittauksia aikaisempiin lakeihin, mistä uudessa sääntelyssä on kyse.

Rata pitää hyvänä esitysluonnoksessa ehdotettua ilmoitusvelvollisten velvollisuuksien jakamista asiakkaan tunnistamiseen, henkilöllisyyden todentamiseen ja asiakkaan tuntemiseen. Tämä jako noudattaa Ratan näkemyksen mukaan kolmannen rahanpesudirektiivin 8 artiklan mukaista jakoa. Asiaa tulisi kuitenkin Ratan näkemyksen mukaan käsitellä uuden lain perusteluissa laajemmin, sillä asiakkaan tuntemiseen liittyvät velvoitteet tässä laajuudessa ovat rahanpesulaissa uusia ja niiden noudattaminen tulee vaikuttamaan ilmoitusvelvollisten ja erityisesti Ratan valvottavien toimintaan merkittävästi. Perusteluista tulisi ilmetä, että asiakkaan tunteminen on osa ilmoitusvelvollisten yleistä riskienhallintaa ja siten rahanpesun ja terroris-

¹ Mm. laki luottolaitostoiminnasta 145 § (121/2007), laki sijoituspalveluyrityksistä 49 § (579/1996) ja sijoitusrahastolaki (48/1999) 144 §.

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

min rahoittamisen estämistä koskevat velvoitteet eivät muodosta mitään erillistä, muusta liiketoiminnasta irrallista velvoitekokonaisuutta. Perusteluissa voisi myös tuoda esille, mitkä velvollisuudet ovat säilyneet ennallaan ja mitkä velvollisuudet ovat uusia (esimerkiksi lakiluonnoksen 6 §:ssä säädettyt asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen vastaavat nykyisen rahanpesulain tunnistamisvelvollisuutta).

Lakiluonnoksen taustalla olevaan kolmanteen rahanpesudirektiiviin on myös selkeästi kirjattu riskiperusteinen lähestymistapa asiakkaan tunnistamisessa ja tuntemisessa. Perusteluissa voisi tuoda esille korostetummin ja konkreettisemmin, mitä tällainen arviointi tarkoittaa ilmoitusvelvollisen toiminnassa.

Esitysluonnoksen perusteluista käy puutteellisesti ilmi voimassaolevan lain kokonaisuutoksen vaikutukset ilmoitusvelvollisten toimintaan. Esityksen taloudellisia vaikutuksia Ratan valvottavien toimintaan on vaikea arvioida perustelujen nojalla, sillä kokonaisuudistusta ja sen mukanaan tuomia muutoksia ei ole esityksessä arvioitu keskitetysti ja konkreettisesti.

Esitysluonnoksen kohdan "3.2. Keskeiset ehdotukset" perusteluita tulisi selventää. Kohdassa käsitellään mm. maksuliike- ja valuutanvaihtotoimintaa sekä yrityspalvelujen tarjoamista koskevaa sääntelyä. Tätä kuvausta voisi selventää esimerkiksi kertomalla ehdotuksen keskeisen sisällön. Kohtaan voisi vielä lisätä, että maksupalveludirektiivin implementoinnin yhteydessä maksuliiketoiminnan harjoittaminen tulee toimiluvanvaraiseksi ja valvonta siirtyy Ratalle.

Ratan mielestä esitysluonnosta pitäisi tarkentaa myös siltä osin kuin on kyse niiden ilmoitusvelvollisten (esim. Ratan valvonnan ulkopuolella olevat rahoituslaitokset) monitoroinnista, jotka eivät ole tällä hetkellä minkään toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa.

Rata antaa perusteluihin liittyvät ns. teknisuonteiset kommentit erikseen.

2. Soveltamisalaa koskevat poikkeukset

Uutta lakia ei sovellettaisi oikeudenkäyntiavustaja- tai oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamiseen (4 § 3 mom). Kyseessä on periaatteellinen soveltamisalan rajoitus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annettujen säännösten noudattamiseen, joka perustuu Euroopan ihmisoikeussopimukseen. Nimenomaan oikeudenkäynneissä avustavien asianajajien ja lakimiesten ja heidän asiakkaittensa välistä salassapitovelvollisuutta ei voida rahanpesusääntelyllä ohittaa, ja tämä on tuotu esille myös kolmannen rahanpesudirektiivin johdantokappaleessa 48.

7.6.2007

Julkinen

Ratan näkemyksen mukaan tätä asiaa tulisi taustoittaa ja perustella 4 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa. Nyt esitysluonnoksessa viitataan ainoastaan voimassaolevaan rahanpesulain 3 §:n 2 momenttiin, mikä ei Ratan näkemyksen mukaan ole riittävää. Väärintulkintoja voi syntyä myös esitysluonnoksen 7 §:n 3 momentin kohdalla, jossa käsitellään luottolaitosten velvollisuutta tunnistaa tai oikeutta jättää tunnistamatta tietyissä tilanteissa asianajajien ja muiden oikeudellisissa asioissa avustavien asiakasvaratilien todelliset edunsaajat. Ilmoitusvelvollinen ei voi selvittää asiakasvaratilien todellista edunsaajaa silloin, kun on kyse tilistä, jonka oikeudellisissa asioissa avustava avaa sellaiseen tarkoitukseen, esim. oikeudenkäyntiin valmistautumiseen, johon 4 §:n mukaan ei sovelleta rahanpesulakia. Näin ollen myös tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista koskevan 7 §:n perusteluissa asia tulisi tuoda selkeästi esille.

Rata ehdottaa, että valmistelun aikana vielä selvitettäisiin, miten laaja lakimiesten salassapito-oikeus on silloin, kun on kyse lakiehdotuksen 2 §:n 22 kohdassa tarkoitetuista palveluista. Tästä seikasta vallitsee tällä hetkellä luottolaitoksissa epätietoisuutta.

3. Määritelmät

Rata pitää hyvänä, että uuteen rahanpesulakiin on otettu määritelmäpykälä, jossa tietyt lain soveltamisen kannalta keskeiset käsitteet määritellään.

Ratan näkemyksen mukaan yksi keskeinen käsite on asiakkaan tunteminen, joka tulisi myös määritellä. Määritelmässä voisi tuoda esille, että asiakkaan tunteminen on erilaisten toimenpiteiden muodostama kokonaisuus, joka on kolmannen rahanpesudirektiivin 8 artiklan mukaista customer due diligence. Tämä kokonaisuus muodostuu asiakkaan tunnistamiseen, asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseen ja asiakassuhteiden jatkuvaan seurantaan liittyvistä toimenpiteistä.

Tosiasiallinen edunsaaja on esitysluonnoksen määritelmän mukaan *henkilö, jonka hyväksi liiketoimi toteutetaan tai toimintaa harjoitetaan taikka jos asiakas on oikeushenkilö, sitä jonka määräysvallassa asiakas on. Tosiasiallisella edunsaajalla tarkoitetaan myös henkilöä, joka käyttää määräysvaltaa yrityksen tai yhteisön johdossa*. Tämän jälkeen määräysvalta – käsitettä on määritelty siten, että ensin on kerrottu, milloin henkilöllä on määräysvalta ja sitten laajennettu määritelmää vielä koskemaan tilanteita, joissa henkilön katsotaan käyttävän määräysvaltaa yrityksen tai yhteisön johdossa. Ratan käsityksen mukaan tämänkaltainen määrittely ei perustu direktiiviin. Ratan käsityksen mukaan myöskään kansallisesti ei ole tarvetta lähteä laajentamaan käsitettä direktiivin määritelmää laajemmalle. Rata ehdottaa, että määritelmästä poistettaisiin määräysvallan käyttöä koskeva kappale lukuun ottamatta kohtaa d) (*"hän olosuhteista päätellen tosiasiallisesti johtaa yh-*

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

teisön tai säätiön toimintaa taikka hoitaa sen hallintoa tai omaisuutta"), joka tulisi lisätä edellisen kappaleen viimeiseksi c) –kohdaksi.

4. Asiakkaan tunteminen

Kolmannessa rahanpesudirektiivissä asiakkaan tuntemista koskevat velvollisuudet on jaettu asiakkaan tunnistamiseen, henkilöllisyyden todentamiseen ja asiakkaan tuntemisen jatkuvaan seurantaan. Direktiivin mukaan ilmoitusvelvolliset voivat mitoittaa riskiperusteisesti ne käytännön menettelyt, joita nämä velvollisuudet vaativat. Näiden velvoitteiden sisältöä on esitysluonnoksen perusteella hankala hahmottaa, koska 2. luvun pykälien otsikointi ei kaikilta osin vastaa pykälien sisältöä. Rata ehdottaa, että otsikot tarkistetaan.

7 § Tosiasiallisen edunsaajan tunnistaminen ja 8 § Tunnistamisvelvollisuus toisen lukuun toimittaessa

Esitysluonnoksen 8 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa on pelkkä viittaus voimassaolevaan lakiin. Kuitenkin 8 §:n sanamuoto eroaa voimassa olevan rahanpesulain 7 §:n sanamuodosta. Lisäksi voimassa olevan 7 §:n on tulkittu tarkoittavan toisen lukuun toimimisen lisäksi myös tosiasiallisen edunsaajan tunnistamista ja tämän henkilöllisyyden todentamista. Lisäksi nykyisen rahanpesuasetuksen 2 §:n sisältöä on tulkittu siten, että oikeushenkilön ollessa asiakkaana ilmoitusvelvollinen tunnistaa sekä oikeushenkilön että oikeushenkilön puolesta toimivan luonnollisen henkilön. Pääsääntö on, että oikeushenkilön puolesta toimiva henkilö sekä tunnistetaan että hänen henkilöllisyytensä todennetaan.

Esitysluonnoksessa on nyt oma pykälä molempiin edellä mainittuihin tilanteisiin. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi siksi tarkentaa, vastaako uusi säännös voimassa olevien rahanpesulain 7 §:n ja rahanpesuasetuksen 2 §:n sisältöjä vai onko tarkoitus muuttaa nykyistä käytäntöä.

Koska esitysluonnos sisältää oman pykälän tosiasiallisen edunsaajan tunnistamisesta, Rata ehdottaa, että esitysluonnoksen 8 §:n sanamuotoa tarkistetaan esimerkiksi seuraavasti: *"Jos asiakas toimii toisen henkilön lukuun, ilmoitusvelvollisen on tunnistettava ja käytettävissä olevin keinoin todennettava myös sen henkilön henkilöllisyys, jonka lukuun asiakas toimii"*.

Lain soveltamisen kannalta on määritelmässä ja yksityiskohtaisissa perusteluissa tarpeen vielä selventää, mikä on 5 ja 7 §§:issä tarkoitetun "tosiasiallisen edunsaajan" ja 8 §:ssä tarkoitetun "asiakkaan puolesta toimivan" henkilön ero.

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

Direktiivin 8 artiklan 1 kohdan b) kohdassa käsitellään todellisen edunsaajan tunnistamista ja todentamista. Siinä määritellään myös tosiasiallisen edunsaajan selvittämisen tavoitetta ja tasoa, ts. ilmoitusvelvollisen tulisi toteuttaa sellaiset toimenpiteet, että se vakuuttuu tietävänsä, kuka on todellinen edunsaaja.

13 § - 15 § Tehostetut asiakkaan tunnistamis- ja tuntemisvelvollisuudet

Asiakkaan tunnistamiseen ja tuntemiseen liittyvät tehostetut toimenpiteet on kolmannessa rahanpesudirektiivissä (13 artikla) liitetty tavanomaista suurempaan rahanpesun tai terrorismin rahoituksen riskiin. Tällaisina riskialttiimpina tilanteina on direktiivissä mainittu etätunnistaminen (asiakas ei ole tunnistamistilanteessa läsnä), rajat ylittävät kirjeenvaihtajapankkisuhteet ja poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden (PEP:it) tunnistaminen. Esitysluonnoksessa tehostettu tunnistaminen on puolestaan säännelty siten, että tehostetulle tunnistamiselle ja tuntemiselle (13 §), etätunnistamiselle ja PEP:ien tunnistamiselle (14 §) on omat pykälänsä. Ratan näkemyksen mukaan 13 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa pitäisi selventää, miten tehostettu tunnistaminen eroaa normaalista tunnistamisesta.

Uuden lain etätunnistamista käsittelevällä 14 §:llä on kansalliseen sääntelyyn otettu tiukemmat toimenpidevaatimukset kuin mitä kolmas rahanpesudirektiivi edellyttää. Kohta 1 edellyttää pakollisena kaksi toimenpidettä, joita direktiivi puolestaan pitää keskenään vaihtoehtoisina. Ratan näkemyksen mukaan ei ole mitään syytä vaatia suomalaisilta ilmoitusvelvollisilta tiukempia edellytyksiä kuin direktiivi edellyttää.

Poliittisesti vaikutusvaltaisten henkilöiden tunnistamis- ja tuntemisvelvollisuudesta on tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus. Rata pitää tärkeänä, että asetusluonnos valmistellaan pikaisesti, jotta ilmoitusvelvollisilla ja viranomaisilla on mahdollisuus lausua sen sisällöstä ja jotta se on eduskunnan käytettävissä uutta rahanpesulakia koskevan hallituksen esityksen kanssa.

Rajat ylittävät kirjeenvaihtajapankkisuhteet

Kirjeenvaihtaja- ja pöytälaatikkopankkisuhteita on käsitelty ainoastaan yleisissä perusteluissa kohdassa 2.2 "Kansainvälinen kehitys ja ulkomainen lainsäädäntö, Kansainväliset velvoitteet". Siellä mainitaan, että em. asioita koskevat "kansalliset säännökset tullaan antamaan luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin (121/2007) tehtävillä muutoksilla sekä Ratan määräyksillä". Rahanpesulakia valmistelevalle työryhmälle on pohdittu, että rajat ylittävistä kirjeenvaihtajapankkisuhteista ja asiakassuhteista pöytälaatikkopankkien kanssa voidaan säätää Ratan antamalla määräyksellä (Ratan standardilla) Ratan nykyisten norminantovaltuuksien perusteella. Ratan näkemyksen mukaan on syytä varmistaa, että Ratan nykyiset norminantovaltuu-

7.6.2007

Julkinen

det ovat riittävät ja että esitysluonnoksen 18 §:n 1 momentin valtuutussäädös ei rajoita Ratan norminantoa.

Rahoitusmarkkinoita koskevissa laeissa on Ratalla norminantovaltuus asiakkaan tunnistamisesta. Rata ehdottaa, että luottolaitoslain 145 §:ä, sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 49 §:ä, sijoitusrahastolain 144 §:ä sekä arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 29 b §:ä tarkistetaan ja Ratan norminantovaltuutta täsmennetään näissä pykälissä siten, että norminantovaltuus kattaa myös asiakkaan tuntemisen ja tehostetun asiakkaan tuntemisen.

5. Henkilötietojen rekisteröinti ja käsittely

Ilmoitusvelvollisilla tulisi olla mahdollisuus säilyttää ja käsitellä tarvittavia henkilötietoja siten, etteivät henkilötietolaissa olevat velvoitteet ole ristiriidassa rahanpesulain velvoitteiden kanssa. Ilmoitusvelvollisten rahanpesulain velvoitteiden noudattamiseksi keräämien henkilötietojen käsittelyn ja säilyttämisen periaatteet tulisi Ratan näkemyksen mukaan selvittää tietosuojaviranomaisten kanssa. Ratan mielestä on tarpeen varmistaa, että esitysluonnoksessa asiasta säädetään riittävän täsmällisesti ottaen huomioon, että ilmoitusvelvolliset saattavat joutua rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistoimissaan käsittelemään sellaisten henkilöiden henkilötietoja, jotka eivät ole ilmoitusvelvollisen asiakkaita.

Esitysluonnoksessa on asiasta säädetty 17 §:ssä (Henkilöllisyyden todentamis- ja tuntemistiedot ja niiden säilyttäminen) ja 20 §:ssä (Ilmoitusvelvollisuus). Näissä pykälissä henkilöllisyyden todentamis- ja tuntemistietojen sekä huolellisuus- ja ilmoitusvelvollisuuden suorittamiseksi hankittujen tietojen säilyttämisestä todetaan vain yleisesti (esim. säilyttämisaika) eikä pykälissä tuoda esille sitä, että kyseessä olisi henkilötietolaissa tarkoitettu sallitusta tietojen käsittelystä, josta säädetään laissa ja joka johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tai sen nojalla määrätystä tehtävästä tai velvollisuudesta. Uudella säännöksellä olisi nyt kuitenkin mahdollisuus selkeyttää, mitä tietoja ja miten ilmoitusvelvolliset voivat jatkossa rekisteröidä, säilyttää ja käyttää rahanpesulain velvoitteiden täyttämiseksi.

Rata pitää perusteltuna huolellisuusvelvollisuuden ja ilmoitusvelvollisuuden suorittamiseksi hankittujen tietojen rajaamista asiakkaan tarkastusoikeuden ulkopuolelle. Rajaus tukee ilmoitusvelvolliselle asetettua kieltoa olla paljastamatta rahanpesuilmoituksen tekoa sille, johon epäily kohdistuu.

Asiakkaan tunnistamis-, henkilöllisyyden todentamis- ja asiakkaan tuntemistietojen sekä huolellisuus- ja ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi hankittujen tietojen yksilöinnistä ja muista vastaavista seikoista voitaisiin Ratan näkemyksen mukaan säätää niin kuin esitysluonnoksessa on ehdotettu.

7.6.2007

Julkinen

6. Huolellisuus- ja ilmoitusvelvollisuus

Huolellisuusvelvollisuus – käsitteen säilyttäminen osana asiakkaan tuntemista on Ratan käsityksen mukaan tarkoituksenmukaista. Asiaa tulisi käsitellä tarkemmin huolellisuusvelvollisuutta koskevan 19 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa, sillä kyseessä on ilmoitusvelvollisen kannalta merkittävä velvollisuus, jonka noudattaminen edellyttää hyvää asiakkaan tuntemista ja asiakkuuden jatkuvaa seurantaa.

Esitysluonnoksen ilmoitusvelvollisuutta käsittelevässä 20 §:n 2 momentissa on määritelty tehostetun ilmoitusvelvollisuuden kriteerit. Tämä momentti kuuluisi Ratan näkemyksen mukaan kuitenkin 16 §:ään, jossa säädetään tehostetusta tunnistamis-, tuntemis- ja huolellisuusvelvollisuudesta tilanteessa, jossa asiakkaalla on liittymäkohta valtioon, jonka rahanpesun estämisen järjestelmä ei täytä kansainvälisiä vaatimuksia. Tämä pykälä on myös voimassaolevassa laissa eikä Rata näe syytä muuttaa nykyistä sääntelyä tämän asian osalta.

7. Tietojen ilmaisemisen kieltäminen ja poikkeukset kiellosta

Esitysluonnoksessa on ilmoitusvelvollisuutta koskevaan 20 §:n viimeiseen momenttiin kirjattu kieltäminen ilmaista ilmoituksen tekemistä epäilylle ja muulle henkilölle. Rahanpesudirektiivin 28 artikla mahdollistaa kuitenkin tiettyjä poikkeuksia tästä ns. tipping off – kiellosta, joita ei nyt ole otettu mukaan esitysluonnokseen.

Rata näkemyksen mukaan on välttämätöntä, että direktiivissä säädetyt poikkeustilanteet tietojen vaihdossa olisivat myös suomalaisten ilmoitusvelvollisten käytössä direktiivin mukaisesti. Näin ollen on tärkeää, että tietojen ilmaisemisen kieltämisestä ja poikkeuksista olisi uudessa rahanpesulaissa oma pykälä, jossa ensin todetaan yleisestä pääperiaatteesta ja sitten mainitaan poikkeukset pääsäännöstä.

8. Tiettyjen tahojen rekisteröitymisvelvollisuus ja monitorointi

Direktiivin 36 ja 37 artikloiden mukaan tiettyjen lain soveltamisalaan kuuluvien tahojen, kuten 2 §:n 18) kohdassa tarkoitettujen maksuliikkeiden sekä 2 §:n 1) kohtaan sisältyvien valuutanvaihtotoimintaa harjoittavien, on rekisteröidyttävä. Lisäksi niiden omistajien ja johdon luotettavuus varmistetaan ja toimivaltainen viranomaisena seuraa, että nämä noudattavat rahanpesudirektiivistä johtuvia velvollisuuksia. Rata kannattaa, että rekisteröinti-viranomaisena toimii Etelä-Suomen lääninhallitus.

Dnro 5/131/2007

7.6.2007

Julkinen

Rata ehdottaa yleisperusteluihin lisäystä siitä, että maksupalveludirektiivi on asiallisesti hyväksytty EU:n toimielimissä ja että direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä myös 2 §:n 18) kohdan tarkoittamat maksuliikkeet tarvitsevat toimiluvan ja ne siirtyvät Ratan valvontaan.

Lisäksi Rata kiinnittää huomiota 23 ja 24 §§:issä käytettyihin termeihin. Pykälien otsikoissa käytetään termiä rekisteröintivelvollisuus, mutta molempien pykälien 1 momenteissa käytetään termiä "ilmoitus". Muutoin pykälissä puhutaan rekisteröinnistä.

Lisäksi Rata kiinnittää huomiota luotettavuusarvioinnin kohteena olevien henkilöiden piiriin ja luotettavuusarvioinnin sisältöön ja kriteereihin. Ratan näkemyksen mukaan luotettavuuskriteerien laajuutta ja sisältöä tulee verrata esimerkiksi rahoitusmarkkinoilla toimivien muiden ilmoitusvelvollisten toimiluvan myöntämisen edellytyksiin ja varmistaa, että kriteerit eivät muodostu tiukemmiksi kuin em. tahoilla. Rata ehdottaa, että asetuksella säädettäisiin tarkemmat kriteerit paitsi rekisteri-ilmoituksen sisällöstä myös luotettavuus selvityksen sisällöstä ja varmistettaisiin, että Etelä-Suomen lääninhallituksella on oikeus saada riittävät tiedot luotettavuusarvioinnin tekemiseksi.

RAHOITUSTARKASTUS

Jarmo Parkkonen
apulaisjohtaja

Maarit Pihkala
lakimies